

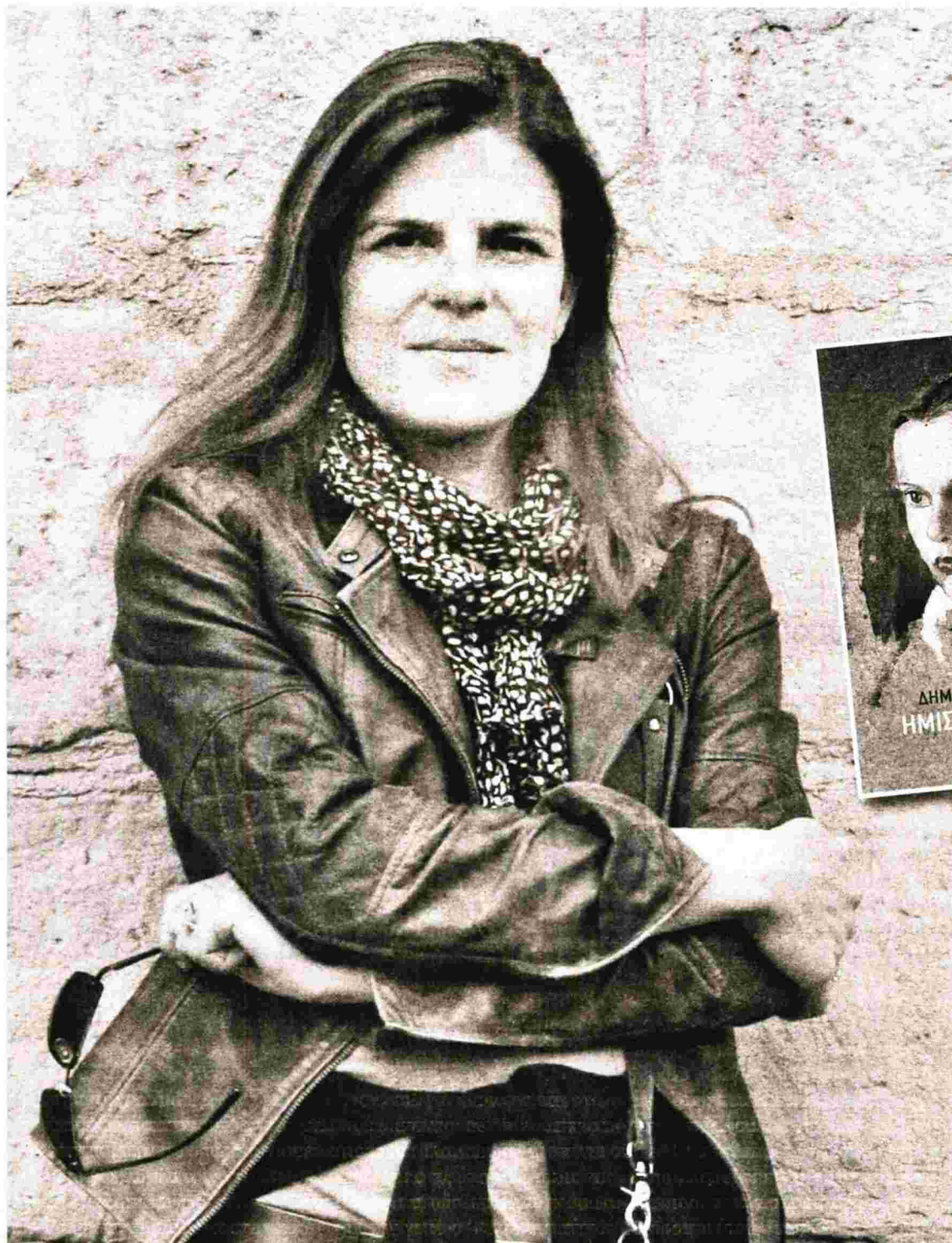
Δήμητρα Κολλιιάκου

► Tns **ΒΕΝΑΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**
v.georgakopoulou@efsyn

Η Δήμητρα Κολλιιάκου, αν και έχει περάσει σχεδόν τη μισή ζωή της στο εξωτερικό, είναι μια σταθερή παρουσία στη λογοτεχνία μας και μάλιστα ξεχωριστή και πολυβραβευμένη από το πρώτο της βιβλίο, το «Μαγείο» (2001). Εδώ και λίγο καιρό κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη το πέμπτο μυθιστόρημά της, το «Ημισυ του παντός».

Η έκδοσή του τη βρίσκει εγκατεστημένη πια με την οικογένειά της στο Παρίσι, να διδάσκει Αγγλικά στο περίφημο Λύκειο Janson-de-Sailly, από το οποίο πέρασε και ο Μιτεράν. Έχει αφήσει πίσω της τα χρόνια που δίδασκε Θεωρητική Γλωσσολογία στο Πανεπιστήμιο του Νιούκασλ, στην Αγγλία, μια «στρωμένη καριέρα», όπως λέει, που την εγκατέλειψε για να ακολουθήσει τον Βρετανοϊσραηλινό σύζυγό της στη Γαλλία.

Το «Ημισυ του παντός» δεν έχει κεντρική σχέση με την εμπειρία της ξενιτιάς και του ξεριζώματος, όπως είχαν το «Θερμοκρασία δωματίου» (Athens Prize for Literature και βραβείο μυθιστορήματος του Ιδρύματος Πέτρου Χάρη της Ακαδημίας Αθηνών), που εκτυλισσόταν στην Ιερουσαλήμ, ή το «Πρόσωπο του ουρανού» με το βρετανικό πλαίσιο. Το νέο της μυθιστόρημα γεννήθηκε, όμως, όπως μας λέει η συγγραφέας, σαν αντίδραση στο αίσθημα που την κυριεύσε όταν μετακόμισε από την Αγγλία στη Γαλλία, χωρίς να μπορεί εύκολα να ενσωματωθεί, ναιώσει σίγουρη για την ταυτότητά της. «Βρέθηκα ξαφνικά να μην είμαι η κυρία Κολλιιάκου, επίκουρη καθηγήτρια του πανεπιστημίου τάδε. Οπότε ποια είμαι; Είμαι μια ξένη. Στη Γαλλία δεν

ζα μαρτυρίες, ακόμα και διάσημων ανθρώπων, που έγραφαν για το πώς έζησαν με την κατάθλιψη, είχα και μια θεωρητική βιβλιογραφία για να με υποστηρίξει. Αλλά δεν ξέρω σε ποιο βαθμό όλα αυτά μπήκαν ή διαμόρφωσαν το βιβλίο μου».

Γιατί, άραγε, την ενδιέφερε τόσο το θέμα της τρέλας, της αδυναμίας ένταξης, της κυριαρχίας του ασύνδετου, του τυχαίου στη ζωή των αν-

θρώπων; Ίσως γιατί έχει σχέση με τη λογοτεχνία, δηλαδή την ίδια της τη ζωή. «Η λογοτεχνία υπόσχεται τη συνοχή, καταφέρνει να την αποκαταστήσει πάνω από τα ασύνδετα και τα τυχαία», γράφει κάπου στο βιβλίο της.

«Δεν έχω πάψει ποτέ να αναρωτιέμαι γιατί γράφω, γιατί αισθάνομαι καλά όταν βρίσκομαι στη μέση του βιβλίου και έχω ξεκαθαρίσει ότι πηγαίνει κάπου», λέει. «Πολλές φορές σκέφτομαι ότι οι μουσικοί έχουν την ευτυχία να ερμηνεύουν ένα μεγάλο έργο, είναι οι υπηρέτες του. Στη λογοτεχνία τι συμβαίνει; Το περιεχόμενο, τα πρόσωπά σου, αυτό που έχεις να πεις, που πολλές φορές δεν ξέρεις και τι είναι, αξίζουν τον κόπο; Και λέω ότι ίσως μπορείς να δεις τον εαυτό σου κάτι σαν υπηρέτη της γλώσσας - που κρέμεται είναι και σχετικά λιτή. Κι ότι τελικά ένα μέρος της δουλειάς σου κάνει ουσιαστικά και ο αναγνώστης. Εσύ δίνεις κάποια στοιχεία κι αυτός τα συμπληρώνει, κάνει υποθέσεις. Και βέβαια, όπως και στο "Ημισυ του παντός" υπάρχουν πάντα σκόπιμες αμφιθυμίες».

Ηρθε στην Ελλάδα λίγες μέρες για την έκδοση του βιβλίου της και έπεσε πάνω στις τρομοκρατικές επιθέσεις στο Παρίσι. «Τρελάθηκα», λέει. «Ο άνδρας μου και τα παιδιά μου ήταν εκεί, 300-400 μέτρα μακριά από την μπρασερί Voltaire, όπου υπήρξαν θύματα. Μακάρι να μπορούσα να πατήσω ένα κουμπί να βρεθώ μαζί τους». Δεν της ήταν άγνωστο, όμως, το αίσθημα της απειλής. «Το πρώτο πράγμα που έμαθα όταν έπιασα δουλειά στο Λύκειο Janson-de-Sailly ήταν ότι προστατεύεται επειδή βρίσκεται στη λίστα των τρομοκρατών. Δεν είναι εύκολα και απλά τα πράγματα, ακόμα και στα σχολεία. Τότε με την επίθεση στο "Charlie Hebdo", σε κάποιο σχολείο είχαν αφήσει στην αίθουσα καθηγητών ένα κουτί με το σύνθημα "Je ne suis pas Charlie" και μέσα μια ψεύτικη βόμβα. Αυτή είναι πια η πραγματικότητά μας. Ο φόβος υπάρχει, αλλά θα προσπαθήσουμε να ξαναζήσουμε με μια κανονικότητα».

Η λογοτεχνία είναι η συνοχή στα ασύνδετα της ζωής

με ξέρει κανείς. Γράφω σε μια γλώσσα που δεν ακούω παρά μόνο στο σπίτι μου». «Και το γράψιμο», λέει, «πάντα με προστατεύει, μου κάνει καλό».

Η κεντρική ηρωίδα του μυθιστορήματος, η Μαίρη, μπλέκει τυχαία με την ιστορία μιας προβληματικής οικογένειας. Κυρίαρχα πρόσωπά της, ένας μεσήλικας εκκεντρικός γιος, που η νεαρή φοιτήτρια ερωτεύεται, κι ένας ηλικιωμένος πατέρας, που αποτραβηγμένος από τον κόσμο ζει μέσα στην κατάθλιψη και την οργή, παρά με τη δεύτερη σύζυγό του, μια ταλαιπωρημένη Γεωργιανή μετανάστρια. Το «Ημισυ του παντός» είναι

ένας πλούσιος, πολυεπίπεδος, πολυπρόσωπος κόσμος με μυστικά, γοητεία αλλά και αρρώστια. Θα μπορούσε κάλλιστα η Κολλιιάκου να γράψει μια συμβατική, οικογενειακή σάγκα, αλλά δεν το κάνει.

«Το θέμα της οικογένειας με απασχολεί πάντα, σε όλα τα βιβλία μου, αλλά σ' αυτό η νέα κοπέλα που μπαίνει στην ιστορία μιας οικογένειας που δεν γνωρίζω μου έδινε τη δυνατότητα να ψάξω να βρω τη δικιά της ματιά και σκοπιά», λέει. Και δεν έχει κανένα πρόβλημα να ορίσει με σαφήνεια το θέμα του μυθιστορήματος. «Είναι η τρέλα, ή καλύτερα η δυσκολία της ένταξης, η απομόνω-

ση. Σε διάφορους βαθμούς. Από την ακραία παθολογία του ηλικιωμένου πατέρα μέχρι την αγωνία της ίδιας της Μαίρης, που ομολογεί ότι έχει μεγάλο θέμα με τα σκαμπανεβάσματα της διάθεσής της, που δεν μπορεί να τα ελέγξει. Με ενδιέφερε, ακόμα, η πιθανότητα να αποδομείται σταδιακά η προσωπικότητα, από τα λίγα που ξέρω μπορεί να συμβεί».

Την εποχή που πάλευε με το βιβλίο, που δεν είχε ακόμα αποφασίσει πού θα το εστίασει, «τι βλέπουμε και τι δεν βλέπουμε», είχε συγκεντρώσει μεγάλη βιβλιογραφία γύρω από το θέμα της τρέλας, της κατάθλιψης και άλλων ψυχικών παθήσεων. «Διάβα-

Το πέμπτο κιόλας μυθιστόρημά της, το «Ημισυ του παντός», με θέμα τη δυσκολία ένταξης, την απομόνωση και την τρέλα, βρίσκει τη 47χρονη συγγραφέα να ζει και να διδάσκει Αγγλικά στο Παρίσι